

HALKLA İLİŞKİLER VE
KAMU İLİŞKİLERİ BAKANLIĞI

Sayı: 6004
Tarih: 24.11.2017

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu İle İş Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
Teklifim gerekçesi ile birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğini bilgilerinize arz ederim.

Berdan ÖZTÜK

Ağrı Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI		
Tali Komisyon	Kadın Erkek Fırsat Eşitliği - Plan ve Bütçe	
Esas Komisyon	Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler	
Tarih :	30 Kasım 2017	Esas No: 2/1957

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİGİ
24 Kasım 2017
Numara:

EDİTİYE
AKTİ. BİLGİTİR

TBMM GENEL EVRAK
24 Kasım 2017
No: 187304

GENEL GEREKÇE

Kadın işçi ve memurların doğumdan önce sekiz ve doğumdan sonra sekiz hafta olmak üzere toplam on altı haftalık süre için çalıştırılmamaları esastır. Doğum öncesi doğum raporu tekil gebelikler için 32. haftada başlamaktadır. Ancak, sağlık durumu uygun olduğu takdirde, doktorun onayı ile kadın işçi ve memurlar isterse doğumdan önceki üç haftaya kadar işyerinde çalışabilir. Bu durumda, izne ayrılacağı tarih en fazla gebeliğin 37. haftası olacaktır.

Analık izni, işçi ve memurlar için 4857 sayılı İş Kanunu'nun 74'üncü maddesi ile 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 104 üncü maddesinde düzenlenmiştir. İlgili kanunlara göre;

- Kural olarak analık izni süresi doğumdan önce 8 ve doğumdan sonra 8 hafta olmak üzere, toplam 16 haftadır.

- Çoğul gebelik halinde, doğumdan önceki 8 haftalık süreye 2 haftalık süre daha eklenir. Yani, çoğul gebelik halinde analık izni süresi 18 haftadır.

- Analık izni kullanma süresi, işçinin ve memurun sağlık durumu veya işin özelliğine göre doğum öncesi veya sonrasında kural olarak belirlenen sürelerle ek olarak, uzatılabilir. Bu ek olarak verilecek süreler, doktor raporu ile belirlenir.

- Analık izni süresince, işçi ve memur ücretini alır.

- Analık izni süresi olan 16 hafta (çoğul gebeliklerde 18 hafta) sonrasında, kadın işçinin ve memurun istemesi halinde, kendisine 6 aya kadar ücretsiz izin verilir. Yani normal analık izni süresinden sonra işçinin isteği üzerine 6 aya kadar kullanabileceği izin, ücretsiz izindir.

Gerek 4857 sayılı İş Kanunu'nun 74'üncü maddesi ile gerekse de 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 104 üncü maddesinde düzenlenen doğum ve analık izinleri ile ilgili düzenlemeler işçi ve memura çeşitli haklar sağlasa da, ihtiyacı karşılamaktan oldukça uzaktır.

Temel bir kural koyan yasa, hamile kadın işçi ve memurun doğumdan önce 8 ve doğumdan sonra 8 hafta olmak üzere toplam 16 hafta çalıştırılmayacağını belirlemiştir. Ancak gebelik sürecinin daha zorlayıcı geçebildiği çoğul gebelik haline bir istisna getirerek doğumdan önceki çalıştırılmayacak 8 haftaya 2 hafta daha ekleneceği hükme bağlanmıştır. Ancak bu durum sağlık raporu ile belgelenmek durumundadır. Yasa koyucu, kadın işçi ve memurun doğum izninde çalışmama esasını gözetmesine rağmen buna da bir istisna getirerek; kadının sağlık durumunun uygunluğu, doktorun onayı ile kadın işçi ve memurun isteğini şart koşturmaktadır.

Çalışan kadın memur ve işçilerin, gebelik süreciyle başlayan ve doğum sonrası bebeğin bakımının sağlıklı yapılabilmesi ve bebeğin anne sütüyle beslenmesi açısından yasayla belirtilmiş haklarının geliştirilmesi şart olmuştur. Doğum sonrası bebeğin anne sütüyle beslenmesi hayati bir öneme sahiptir. İlk 6 aylık beslenmede anne sütü alımının öneminin hem bedensel hem psikolojik faydaları konunun uzmanların üzerinde sıklıkla durduğu ve olmazsa olmaz olarak nitelendirildiği bir dönemdir.

İlk 6 ay anne sütü alımının önemini Sağlık Bakanlığı da her platformda vurgulamaktadır. Anne sütü ile beslenmenin tekil bir beslenme sorunu olmadığı aynı zamanda toplum sağlığını da yakından ilgilendiren bir illiyet bağına sahip olduğunu vurgulamak gerekmektedir. Anne sütü erişkinlikteki obezite, kanser dahil pek çok kronik hastalığa karşı koruyucu bir özelliğe sahiptir. Bebeğin zek   ve psikolojik gelişimine oldukça olumlu etkilerde bulunmaktadır. Bu nedenle çalışan annelerin kendi sütleriyle bebeklerini beslemesi oldukça önemlidir. Ancak bu eylemin gerçekleşebilmesi için doğum öncesi ve sonrası annelere sağlanacak hukuksal hakların devlet tarafından yeniden düzenlenmesi gerekmektedir.   alışan işçi ve memur annelerin doğum sonrası en fazla 3 ay ücretli izin kullanabilmesi ve sonra işe dönmek zorunda kalmaları bebeğin beslenmesine büyük sekte vurmaktadır. Günlük saatli süt izni olsa da pratikte bu süt izinleri kullanılmıyor ya da kullandırılmıyor. Maddi kaygılar, iş stresi, bebekten ayrı kalma anksiyetesi, süt sağma telaşı içinde annenin sütü giderek azalıyor ve çok kısa süre içinde anne sütü kesiliyor.

Doğum izni bittikten sonra günlük 3 saat süt izni yerine ücretli doğum izninin doğumdan itibaren en az 6 ay olması annenin kafasındaki maddi kaygıları atarak bebeğini özgürce, doya doya sadece anne sütüyle beslemesini sağlayacaktır. Annelerin en rahat olması gereken ve bebeğin anneye en çok ihtiyaç olduğu dönemde, bebeklerini bırakarak işe dönmeleri büyük bir sorun oluşturmaktadır.

Kadın işçi ve memurların doğum öncesi ne kadar izin kullanmış olursa olsun **"doğumdan itibaren 6 ay süreyle ücretli izin"li sayılmaları anne, bebek ve toplum sağlığı açısından büyük faydalar sağlayacaktır.** Anneler, bebeklerini endüstriyel mamalarla değil onları erişkinlikteki kronik hastalıklardan koruyacak, büyüme ve gelişmelerini destekleyecek olan anne sütüyle beslemek istemektedirler. Ayrıca bebeklerin ilk 6 aylık gelişme süreçlerini anneleriyle geçirmeleri bedensel ve zihinsel gelişmeleri açısından da son derece gerekli olduğuna dair birçok uzman görüşü mevcuttur. İş bu teklif ile kadın işçi ve memurların "doğumdan itibaren 6 ay süreyle ücretli izin"li sayılmaları amaçlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1: Kadın işçi ve memurların doğum öncesi ne kadar izin kullanmış olursa olsun "**doğumdan itibaren 6 ay süreyle ücretli izin**"li sayılmaları **anne, bebek ve toplum sağlığı açısından büyük faydalar sağlayacaktır.** Anneler, bebeklerini endüstriyel mamalarla değil onları erişkinlikteki kronik hastalıklardan koruyacak, büyüme ve gelişmelerini destekleyecek olan anne sütüyle beslemek istemektedirler. Ayrıca bebeklerin ilk 6 aylık gelişme süreçlerini anneleriyle geçirmeleri bedensel ve zihinsel gelişmeleri açısından da son derece gerekli olduğuna dair birçok uzman görüşü mevcuttur. 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 104 üncü maddesinin (A) fıkrasının birinci cümlesinde yapılacak değişiklik ile kadın memurların doğumdan itibaren 6 ay süreyle ücretli izinli sayılmaları amaçlanmıştır.

MADDE 2: Kadın işçi ve memurların doğum öncesi ne kadar izin kullanmış olursa olsun "**doğumdan itibaren 6 ay süreyle ücretli izin**"li sayılmaları **anne, bebek ve toplum sağlığı açısından büyük faydalar sağlayacaktır.** Anneler, bebeklerini endüstriyel mamalarla değil onları erişkinlikteki kronik hastalıklardan koruyacak, büyüme ve gelişmelerini destekleyecek olan anne sütüyle beslemek istemektedirler. Ayrıca bebeklerin ilk 6 aylık gelişme süreçlerini anneleriyle geçirmeleri bedensel ve zihinsel gelişmeleri açısından da son derece gerekli olduğuna dair birçok uzman görüşü mevcuttur. 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununun 74 üncü maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde yapılacak değişiklik ile kadın işçilerin doğumdan itibaren 6 ay süreyle ücretli izinli sayılmaları amaçlanmıştır.

MADDE 3- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

**DEVLET MEMURLARI KANUNU İLE İŞ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 104 üncü maddesinin (A) fıkrasının birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Kadın memura; doğumdan önce sekiz, doğumdan sonra yirmi dört hafta olmak üzere toplam otuz iki hafta süreyle analık izni verilir.”

MADDE 2- 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununun 74 üncü maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Kadın işçilerin doğumdan önce sekiz ve doğumdan sonra yirmi dört hafta olmak üzere toplam otuz iki haftalık süreyle analık izni verilir.”

MADDE 3- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.